

Предмет: алгебра та початки аналізу

Тема: **Елементи математичної статистики.**

Урок 2.

Тема уроку: **Графічне подання інформації про вибірку.**

1. Що таке вибірка і генеральна сукупність?

Приклад 1. Якщо із 1000 деталей відібрано для обстеження 100 деталей, то обсяг генеральної сукупності $N=?$, а обсяг вибірки $n=?$

Відповідь: ($N=1000$ $n=100$)

(3%)

2. Що таке центральні тенденції вибірки? Обчислити: M_o , M_e , та $\bar{x}$ в прикладі 2.

Відповідь: Мода, медіана, середнє значення. ($M_o=50$, $M_e=50$, $\bar{x}=50,76$)
(27%)

Приклад 2. Виробникам одягу, щоб спланувати свою роботу, треба знати скільки одягу того чи іншого розміру потрібно випускати.

Опитали 50 чоловіків, розміри їх одягу такі: 60, 50, 48, 48, 52, 48, 46, 50, 50, 52, 54, 46, 50, 50, 52, 54, 46, 48, 48, 54, 52, 46, 50, 48, 48, 52, 50, 52, 46, 50, 52, 50, 48, 50, 54, 48, 48, 50, 52, 60, 52, 56, 50, 52, 48, 56, 54, 46, 54, 50, 56.

Для зручності цю вибірку групують за ознаками (розмірами) і відмічають, скільки значень досліджуваної ознаки містить кожна група.

Кількість чоловіків, n_i	6	10	13	10	6	3	2
Розмір костюма, x_i	46	48	50	52	54	56	60

Табл.1

Такі таблиці називають **частотними**. Числа першого рядка називають **варіантами** або значеннями досліджуваної ознаки і позначають їх $x_1, x_2, \dots, x_i$. Числа другого рядка – **частотами** і позначають їх $n_1, n_2, \dots, n_i$. Частоти показують, як часто зустрічається у вибірці ті чи інші значення досліджуваної ознаки.

Сума всіх частот досліджуваної вибірки $n_1+n_2 + \dots + n_i = n$ – називається **об'ємом вибірки**.

($6+10+13+10+6+3+2=50$ - об'єм вибірки у дослідженні за прикладом 2).

Відношення частоти до об'єму вибірки $\frac{n_1}{n} = p_1, \frac{n_2}{n} = p_2, \dots, \frac{n_i}{n} = p_i$ -

називають **відносними частотами**.

Сума відносних частот дорівнює **1**.

$$p_1+p_2+\dots+p_i=\frac{n_1}{n}+\frac{n_2}{n}+\dots+\frac{n_i}{n}=\frac{n_1+n_2+\dots+n_i}{n}=\frac{n}{n}=1$$

Відносні частоти у прикладі 2: $p_1=\frac{6}{50}=\frac{3}{25}=0,12=12\%$,

$p_4=\frac{10}{50}=\frac{1}{5}=0,2=20\%$ і т.д.

Статистичним рядом розподілу вибірки або **варіаційним рядом** називається перелік варіант і відповідних їм частот або відносних частот. Приклад варіаційного ряду табл.1 - перелік варіант вибірки у зростаючому порядку і відповідних їм частот.

Для наочного подання статистичного розподілу будують діаграми, графіки, полігони частот, гістограми тощо.

Полігоном частот називається залежність варіант ряду розподілу від частоти або відносної частоти.

Побудуємо полігон частот статистичного розподілу прикладу 2 (рис.1).

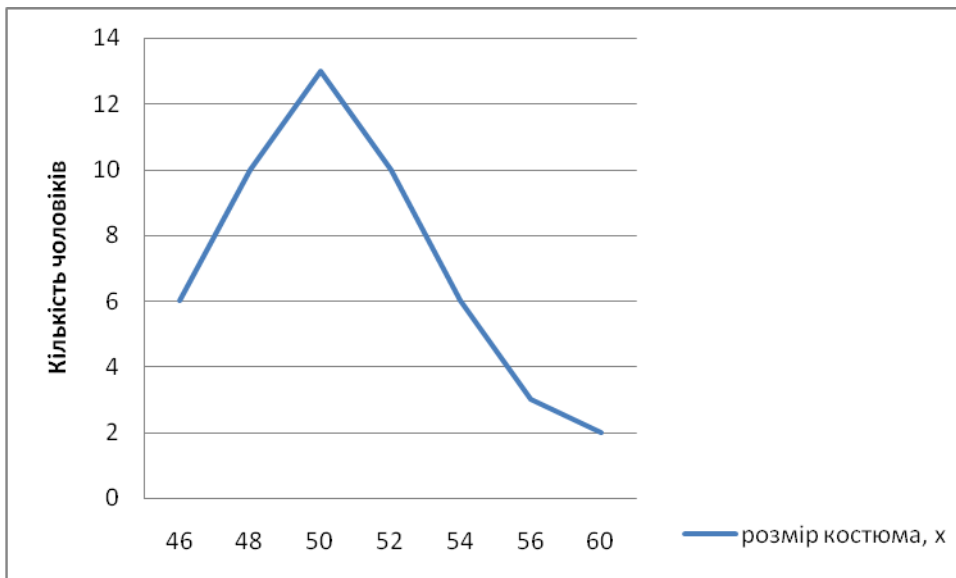

Рис.1

Приклад 3. Вибіркові спостереження врожайності жита на площі 1200га дали результати, які подано за допомогою інтервального групування.

Врожайність, ц/га	21-23	23-25	25-27	27-29	29-31	31-33
Площа,га	100	150	250	300	250	150

Табл.2

Статистичний ряд розподілу, який здійснено за інтервалами зміни ознаки, зручно наочно подати у вигляді **гістограми** (рис.2).

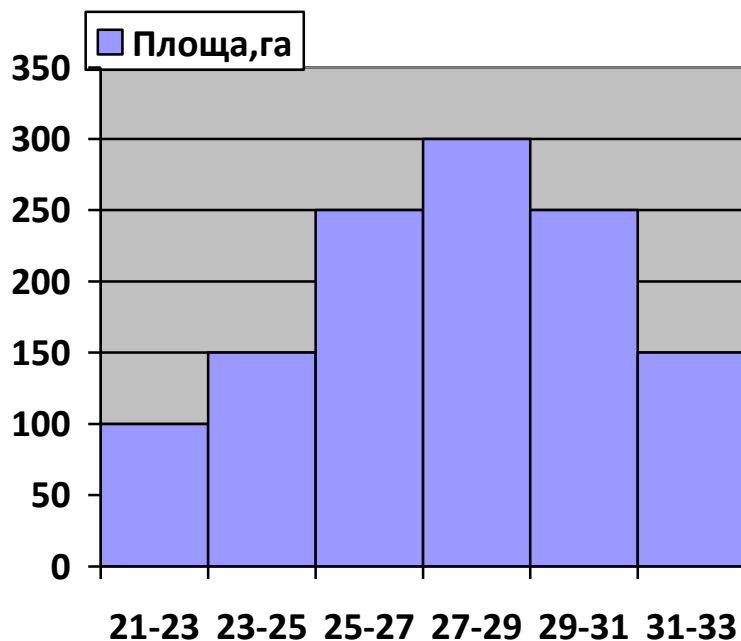

Рис.2

Гістограмою називається послідовність стовпців, кожен з яких спирається на один розрядний інтервал, а висота його відображає кількість частот у цьому інтервалі.

(20%)

Завдання для перевірки знань:

Установіть відповідність між задачами(1- 4) та відповідями до них (А – Д).

1	Для вибірки 4;5;3;2;1;2;0;7;7;8 знайдіть моду	А	2
2	Для вибірки 4;5;3;2;1;2;0;7;7;8 знайдіть медіану.	Б	7
3	Для вибірки 8;1;3;2;5;3;1;3;5 знайдіть розмах.	В	3,5
4	Дано 25 чисел. Серед них число 9 трапляється 12разів, число 8 – 9 разів, а число 15 – 4 рази. Знайдіть їх середнє арифметичне.	Г	9,6
		Д	2 і 7

Відповідь: (1 – Д; 2 – В; 3 – Б; 4- Г.)

(36%)

5. За даним полігоном розподілу частот (рис.3) знайдіть, яка кількість абітурієнтів набрала на 3 іспитах по: 10 балів; 13 балів;15 балів?

6. Знайдіть відносну частоту кількості абітурієнтів, які набрали максимальну кількість балів.

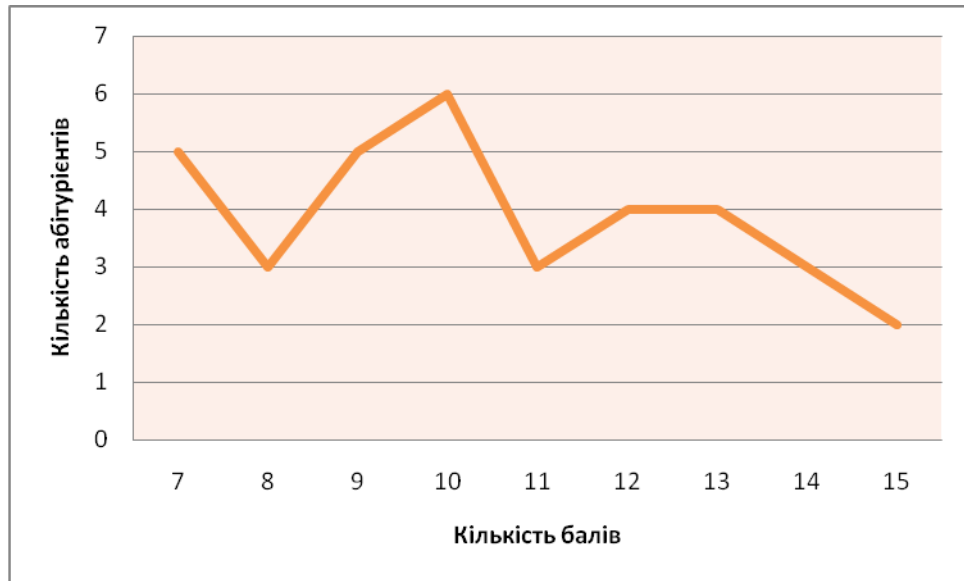

Рис.3

5. Відповідь: (6;4;2) , 6. Відповідь: $(\frac{2}{35})$ (14%)

Закінчити урок.